

30. 03. 2018

4

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fepak@wp.pl; www.zawska.pl

konty i +
10118 2/4

Danuta Białas

84 - 242 Luzino

Wejherowo
JOW „Gr. Pom.”
+ Kalkowski Józef
ps. „Siekiera”
M-1759/2721 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Łalkowski Józef
T. N-1759/272 Pom.
Wejherowo JON Gr. Pom.

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora k. 2 s. 1-2

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) uzupeł. relacja k. 3 s. 1-4

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie brak

FUNDACJA

„Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek”

87-100 Toruń, ul. Podmurza 93
tel. 056 65 22 186, e-mail: fapak@wp.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

osobowa Szalkowski Józef M-1759/272.1 Som.
(nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt) Wejhero 40

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Wojcik	z at. bezpr. i opr.	VI '18
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

1/2. Dokumenty - Szalkowski Józef:

1. List do Muzeum Stutthof w Sztutowie
z 9.02.2018 do Danuty Białas - dot.
wizytówka KS Stutthof Józefa Szalkowskiego,
ksero oryg. k. 1 s. 1

Wasze pismo z dn.:

Wasz znak:

Nasz znak: DD-4370-26/18

Data: 07.02.2018 r.

Sz.P.

Danuta Białas

84-242 Luzino

Muzeum Stutthof w Sztutowie stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tutejszego Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym więźniu b. obozu koncentracyjnego Stutthof:

Kalkowski Josef /taka forma zapisu imienia i nazwiska figuruje w dokumentach/ ur. 5.11.1898r. w miejscowości Zemblau, zamieszkały w m. Kamiau pow. Neustadt. Aresztowany dnia 23.02.1944 r., w KL Stutthof osadzony został w dniu 22.03.1944 r. przez jednostkę Stapo Danzig-III E. W obozie oznaczony numerem **33 047** jako więzień policyjny. Figuruje na wykazie więźniów wypisywanych ze szpitala obozowego w dniu 04.07.1944r. Dnia 24.08.1944r zmarł w obozie.

Innych danych o w/w Muzeum nie posiada.

Podstawa informacji: I-III-26863, I-III-6781 Akta personalne więźnia.

/MF/

KIEROWNIK DZIAŁU DOKUMENTACYJNEGO

dr Danuta DRYWA

Załącznik:

Kopie dokumentów obozowych w/w więźnia.

1/3 Inne materiały dokumentacyjne
- Kalkowski Józef

1. Listo Fundacji do M d S K i O R z
17.02.2004 - wserokop. (wypis z k. 1 s. 1
inter.):

FUNDACJA
ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL/FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/ak, e-mail: AK@um.torun.pl, fopom@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU NR RACHUNKU 62-1090 1506 0000 0000 5002 0744

1/13/11

- inf. o kreśli pismu
wyjt. do Mr. dr. H. Kami.

L. do. 214 Pom-440/04

Toruń 17 II 2004 r.

Urząd do Spraw Komбатantów
i Osób Represjonowanych
Departament Otręcznictwa
ul. Wspólna 2/4
00-976 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dn. 19 I 2004 r. (nr sprawy DO III KO796/K-357657/2003)
uprzejmie informuję, iż w miejscowości Luzino koło Wejherowa w latach 1942-1945 działała
Tajna Organizacja Wojskowa „Gryf Pomorski”. Komendantami „Gryfa” na tym terenie byli
m. in. Jan Zieman z Kębtowa (od IV 1942 do aresztowania 4 III 1943 r. , zginął 17 VII
1943 w obozie koncentracyjnym Stutthof), Józef Kalkowski ps. „Stekiera” z Kochanowa (do
aresztowania 15 III 1944 r. , zamordowany po kilku tygodniach w Stutthofie). Pan Antoni
Rybakowski ps. „Jama” pełnił funkcję kmdt. TOW „Gryf Pomorski” w Luzinie.

Powyzsze informacje zostały zawarte w następujących materiałach źródłowych znajdujących
się w naszym Archiwum:

- 1.teczki osobowe Baranowski Benedykt sygn. 425/1051 Pom., Szalewski Jan sygn. 14/623
Pom., Zieman Jan (syn) sygn. 778/1497 Pom.,
2. opracowania: Milczewski Zygmunt, Wejherowo i powiat morski wrzesień 1939-maj 1945
(kronika), Gdańsk 1991.

Z poważaniem

mgr Elżbieta Skerska - dokumentalistka

do wiadomości:

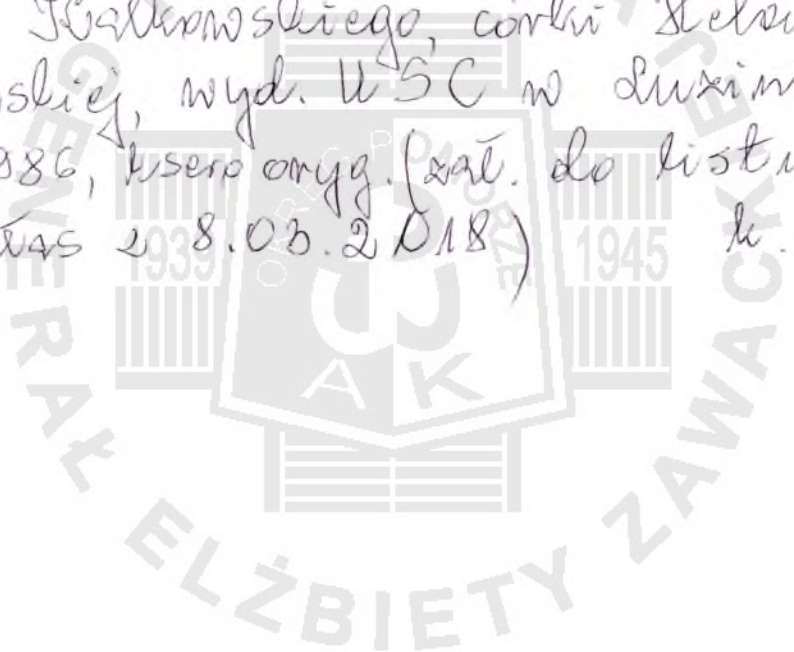
1. Pan Alfons Meyer,

84-200 Puck

2. 22

III / 1. Materiały dotyczące rodziny
Józefa Kalkowskiego:

1. Odpis skrócony aktu zgonu Heleny
Kalkowskiej zam. Herbasz, córki Józefa
Kalkowskiego - wyd. USC w Sużymie
7.01.1986, ksero oryg. (zał. do listu
D. Białas z 8.03.2018) k. 15, 1
2. Odpis skrócony aktu małżeństwa
Danuty Białas z d. Herbasz, wnuczki
Józefa Kalkowskiego, córki Heleny
Kalkowskiej, wyd. USC w Sużymie
7.01.1986, ksero oryg. (zał. do listu
D. Białas z 8.03.2018) k. 15, 1

III/11/11

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo pomorskie

Urząd Stanu Cywilnego w Luzinie

ODPIS SKRÓCONY AKTU ZGONU

I. Dane dotyczące osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko Herbasz
- 2. Imię (imiona) Helena
- 3. Nazwisko rodowe Kalkowska
- 4. Stan cywilny zamężna
- 5. Data urodzenia 07 lutego 1932 r.
- 6. Miejsce urodzenia Kębłowo
- 7. Ostatnie miejsce zamieszkania Kębłowo, ul. Gospodarska 13

II. Dane dotyczące daty i miejsca zgonu:

- 1. Data siódmego września dwa tysiące czterdziątego (07.09.2010) roku
- 2. Miejsce Kębłowo

III. Dane dotyczące małżonka osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko Herbasz
- 2. Imię (imiona) Władysław
- 3. Nazwisko rodowe Herbasz

IV. Dane dotyczące rodziców osoby zmarłej:

	Ojciec	Matka
1. Imię (imiona)	Józef	Anna Maria
2. Nazwisko rodowe	Kalkowski	Wliwart

Poswiadcza się zgodność powyższego odpisu z treścią aktu zgonu Nr 32/2010

Luzino, data 07.09.2010

Zwolnił od opłat skarbowych
- załącz. cz. II, kol. 4 pkt
Zb do wstępu z dn.
18.11.2008 r. o opł. skarb.
(Dz. U. 04.09.2008 nr 225
poz. 1431) opł. zn.)

Kierownik
Urzedu Stanu Cywilnego

[Signature]

14-17 PTH, 14-17014, Gliniec

10000007

Loma i dzivi nosy nazwisko mužis, Biačas

11/11/2

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

Województwo golon'skie
URZĄD STANU CYWILNEGO w Wuzinie

Odpis skrócony aktu małżeństwa

I. DANE DOTYCZĄCE OSÓB ZAWIERAJĄCYCH MAŁŻEŃSTWO:

	Mężczyzna	Kobieta
1. Nazwisko	Biačas	Slerbasz
2. Imię (imiiona)	Tadeusz Józef	Danuta Kazimiera
3. Nazwisko rodowe	Biačas	Slerbasz
4. Zawód	skolarz	księżka
5. Data urodzenia	2 marca 1955	17 kwietnia 1956
6. Miejsce urodzenia	Wuzino	Serobell

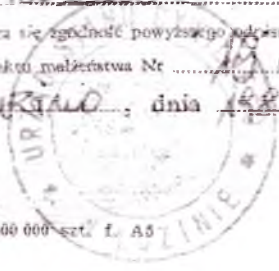
II. DANE DOTYCZĄCE DATY I MIEJSCA ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA:

1. Data świątecznego zawarcia w dniu 11.11.1976
świątecznego świątecznego (12.11.1976)

III. DANE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

	Mężczyzna	Kobieta
A. Ojciec		
1. Nazwisko	Biačas	Slerbasz
2. Imię	Stefan	Władysław
3. Nazwisko rodowe	Biačas	Slerbasz
B. Matka		
1. Imię	Józefa	Helena
2. Nazwisko rodowe	Rozke	Kalkowski

Poświadczam się zgodność powyższego adresu z treścią aktu małżeństwa Nr 13 1976
Wuzino, dnia 1986.01.07 1976 r.

REGISTRONIK
Urząd Stanu Cywilnego
Teresa Trybańska

DW/ON
500 04, n. 400 000 szt. 1. A5

IV/1. Korespondencja usupęmiająca, co relacje -
Skalkowski Józef:

1. List Danuty Biatas do Fundacji z
8.03.2018r. - dot. inf. o życiu Józefa Skalkowskiego
i prosba o inf. nt. działalności J. Sk. w
JOW "Gryf Pomorski, mps oryg. k. 1 s. 1-2
2. Pismo Fundacji do D. Biatas z
28.03.2018 - zat. nota przysięgi
JOW "G. Pom." - ksero mps oryg. k. 2 s. 3-4

24-242 dnia

Turnover Gen. Elżbiety Zawadzkiej
 Toruń
 ul. Podmurza 93

Zwracam się z prośbą o udzielenie mi informacji na temat mojego dziadka JÓZEFA KALKOWSKIEGO uł. 05.11.1898 r., dom. Kębtowo k/ Wejherowa.

Dziadek mój, ojciec mojej mamy Heleny Herbasa z d. Kalkowskiej, został aresztowany 23.02.1944 r. przez Gestapo Gdańsk, a 22.03.1944 r. przewieziony do obozu koncentracyjnego Stutthof i tam 24.08.1944 zamordowany.

Był polnikiem, w 1926 r. kupił 17 ha ziemi w Kębtowie gm. Działno pow. Wejherowo. Miał czterech synów. Po śmierci żony Anny w 1940 r. sam prowadził gospodarstwo rolne i wychowywał dzieci. Miał dzieci pracy, modlitwy po polsku, przebożenia. Udzielał się opłakanie, chodził na zabawy. Był inicjatorem postawienia krzyża na swojej ziemi. Krzyż do dziś stoi na rozdwaną drog: Kochanowo, Kębtowo, Działno Wejherowo.

W czasie okupacji był członkiem, a następnie komendantem Tajnej Organizacji Wojskowej "Guzd Pomorski" pod ps. "SIĘKIERA". Dużo działał w ruchu oporu. Jak pisałam wyżej, 23 lutego 1944 r. został aresztowany w Górczynie (świada popielowa). Tam był przesłuchiwany, torturowany przez miejscowe Gestapo, w murmurze oglądał jego córka Anna ps. "Narcyzka" - Tereniewska TO W. Następnie przewieziony do Gestapo w Gdańsku gdzie martwotowany był przez miesiąc. Przewieziony do Obozu Koncentracyjnego Stutthof i oznaczony

numerem 33047 jako więzień policyjny, gdzie sędzieli w wieku 46 lat 24.08.1944 r. - spalony w krematorium. 11/1/2

Opisatorem krótkiej historii życia mojego Dziadka. Mama opowiadała mi o Nim dużo, m. in. że jej tata był wysokim, dobrze abudowanym człowiekiem, wzorowym ojcem, w przeszłości musiał się kowalstwa. Chętnie pomagał innym. Lubił patriotyzm i wartości chrześcijańskie. Walczył o Wolną Polskę, której ja obywatel.

Dlatego chciałabym poznać bliżej losy mojego Dziadka i bardzo proszę o ile to możliwe o udzielenie mi informacji:

1. Przez kogo był aresztowany "na krzyż" w "Wronki" Tajnej Organizacji Wojskowej "Gryf Pomorski" i otrzymał ps. "Sierżant" i jak brzmiała ta tajnego, organizacja?
2. W jakim czasie działał i pełnił funkcję w T.O.W. "Gryf Pomorski", czy był mężem zaufania - albo kogo, z kim współpracował w tej organizacji?
3. Czy są jakieś wspomnienia innych o działalności konspiracyjnej Dziadka?
4. Czy działał też w Polskim Związku Zachodnim jeśli tak, to na czym ta działalność polegała.
5. Czy są jakieś materiały a przesłuchania Dziadka w gestapo w Gdyni i KL Stuttgart.
6. Czy są inne dokumenty dot. Józefa Kalkowskiego?

Proszę też o kopie możliwych dokumentów.

ad: 1) Inf. Muzeum Stuttgart

(Kopie dokumentów obozowych

13 lutego 1944 r.)

- 2) Ksero pisma a Fundacji Tonin
- 3) Ksero aktów mojego ślubu
- 4) Ksero spisu mojej mamy

z poważaniem

Danuta Białas

FUNDACJA

GENERAŁ ELŻBIETY ZAWACKIEJ

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

IV/1/3

Toruń, 28 III 2018 r.

Pani
Danuta Białas

84-242 Luzino

Szanowna Pani!

W odpowiedzi na Pani prośbę uprzejmie informuję, iż w dotychczas opracowanych materiałach źródłowych znajdujących się w naszym Archiwum nie znajdujemy obszernych informacji o działalności konspiracyjnej śp. Józefa Kalkowskiego ps. „Siekiera”.

O Jego działalności w Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski” (TOW „Gryf Pomorski”) są wzmianki w kilku relacjach osób z Nim współpracujących. Są to przede wszystkim relacje członków rodziny Zimanów (Zimannów), w czasie okupacji także mieszkańców Kębłowa.

W Kębłowie mieściła się komenda rejonu, do której należały wsie : Kębłowo, Kochanowo, Zamostne, Zelewo, Góra Pomorska; część Gościcina, Boleszewa i Luzina. Komendantem tego rejonu był Jan Ziemann, który podlegał Klemensowi Pionkowi z Luzina, być może pełniącemu funkcję komendanta gminnego, od lata 1942 do lutego 1944 w służbie łączności Komendy Powiatowej TOW „Gryf Pomorski” w Wejherowie. Łączniczkami rejonu do władz zwierzchnich były: Elżbieta Danc, Anna Kalkowska, Anna Ziemann. J.Ziemann, komendant rejonu, został aresztowany 3 V 1943 r. Skierowany do obozu koncentracyjnego Stutthof – zginął tam po kilku tygodniach. Informacja pochodzi z relacji Jego syna, także Jana.

Po aresztowaniu Jana Ziemana funkcję komendanta rejonu objął śp. Józef Kalkowski ps. „Siekiera”. Wiadomo, że na terenie zabudowań „Siekiera” znajdował się bunkier. Złożone tam dokumenty dostały się w ręce Niemców podczas Jego aresztowania.

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ
UL. PODMURNA 93
TEL. 0048 56 65 22 186
www.zawacka.pl, sekretariat@zawacka.pl

KONTO:
82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

KRS 00000 41692

FUNDACJA

GENERAŁ ELŻBIETY ZAWACKIEJ

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

IV/1/4

W materiałach źródłowych brak informacji o dacie wstąpienia J. Kalkowskiego do organizacji i zaprzysiężenia. Jako załącznik przesyłam rotę przysięgi składanej przez osoby zaprzysiężane do organizacji przez tzw. mężów zaufania, czyli osoby upoważnione do tego przez władze TOW „Gryf Pomorski”.

Pyta Pani o Polski Związek Zachodni (PZZ). Organizacja powstała w 1934 r. w rezultacie przekształcenia działającego od 1921 r. Związku Obrońców Kresów Zachodnich. W okręgu pomorskim do PZZ należało ponad pięć tysięcy członków. Wśród najważniejszych zadań tej organizacji należy wymienić obronę polskich praw narodowych, kształtowanie postawy patriotycznej na terenie przygranicznym i śledzenie niemieckiego ruchu politycznego. Po wkroczeniu Niemców do Polski członkowie PZZ byli szczególnie represjonowani. Jan Ziemann należał do PZZ. Być może, że do organizacji tej należał także śp. Józef Kalkowski.

Informacja o dacie Jego aresztowania, przybycia do obozu koncentracyjnego Stutthof i śmierci podana jest także w opracowaniu: Marcin Owiński, *Polscy więźniowie polityczni w obozie Stutthof 1939-1945*, Toruń 2001, str. 165.

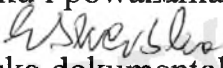
Dokumenty, które Pani przysłała, złożyłam w teczce osobowej opatrzonej w naszym Archiwum sygnaturą M-1759/2721 Pom. Bardzo zależałoby nam na fotografii oraz innych dokumentach, które by pomogły w uzupełnieniu wiedzy o życiu śp. Józefa.

Czy mogłaby Pani skontaktować nas z panią Anną Kalkowską ps. „Nadzieja”?

Z okazji Świąt przesyłam serdeczne życzenia.

Dziękujemy za kontakt.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska dokumentalistka

załącznik: rota przysięgi organizacyjnej TOW „Gryf Pomorski” - kserokopia maszynopisu

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ
UL. PODMURNA 93
TEL. 0048 56 65 22 186
www.zawacka.pl, sekretariat@zawacka.pl

KONTO:
82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

KRS 00000 41692

T: M-1759/2721 Pom. Wejherowo

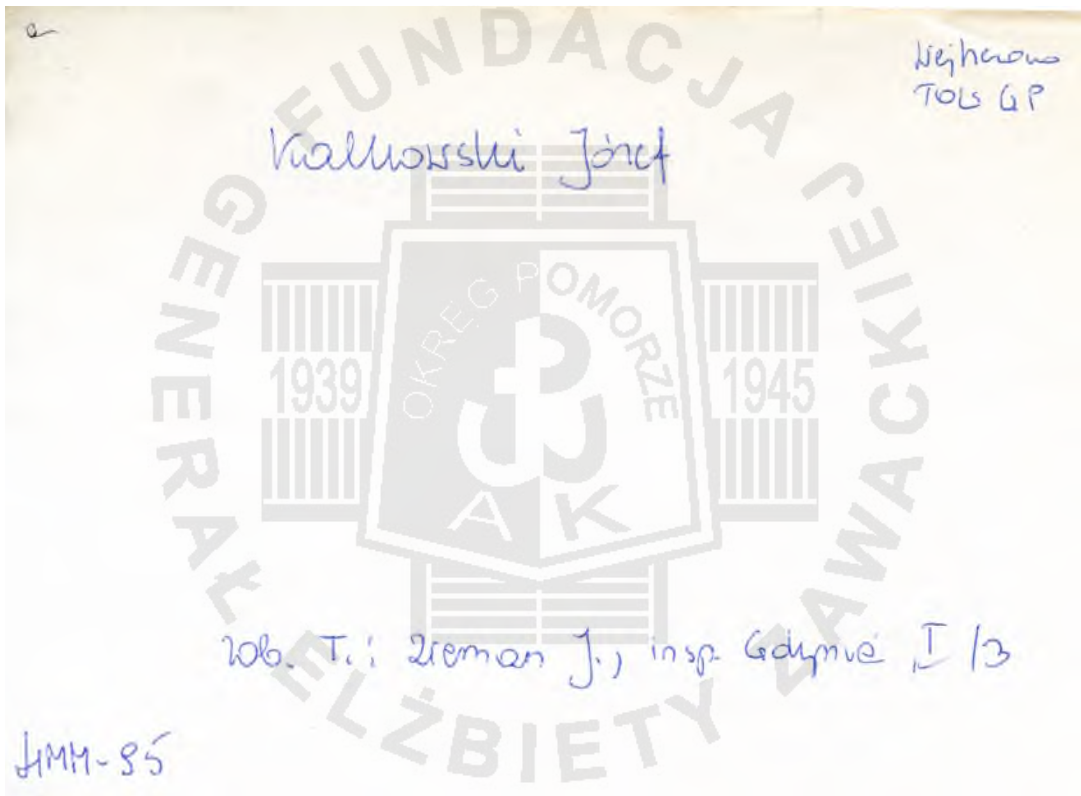
Kalkowski Józef
v. Karty informacyjne
k. 2

Hejherowo
TOW GP

Kuakkoński Józef

Ciżonek TOW GP z Hejrowo. Po jamie
ziemnie dopt familie kupia
zaufomia. Amstowony, osachony H
Stutnofie.

2ob. T.: Ziemann Thiel A., inip. ledynie,
KMM-PK I/s.2

Małkowski
Józef

